

ETIQUETES I PICTOGRAMES: LLEGEIX ABANS D'OBRRIR

DOSSIER

+ PRÀCTICA: EL PANELL DELS 9 PICTOGRAMES

NOM

GRUP

DATA

AVUI FARÀS...

1

Conèixer els **9 pictogrames de perill** i què vol dir cadascun.

2

Llegir una **etiqueta**: paraula d'advertència, frases H i P.

3

On van els **envasos** de productes químics.

MATERIAL

Aquest dossier es fa sencer amb el que hi ha a les pàgines. Necessites **llapis, regle i goma**.

ELS 9 PICTOGRAMES DE PERILL (REGLAMENT CLP)

El **Reglament (CE) 1272/2008**, anomenat **CLP**, fixa com s'etiqueten els productes peril·losos a tota la Unió Europea. Els pictogrames són iguals a tot arreu: un **quadrat recolzat sobre un vèrtex** (com un rombe), amb **vora vermella, fons blanc i símbol negre**. Així els entén qualsevol persona, parli la llengua que parli.

GHS01
Explosiu

GHS02
Inflamable

GHS03
Comburent

GHS04
Gas a pressió

GHS05
Corrosiu

GHS06
Toxicitat aguda

GHS07
Nociu o irritant

GHS08
Perill greu per a la salut

GHS09
Perill per al medi ambient

Codi	Nom	Què t'avisa	Exemples habituals a casa
GHS01	Explosiu	Pot explotar	Petards i focs artificials
GHS02	Inflamable	S'encén fàcilment	Alcohol de cremar, esprais, gas butà
GHS03	Comburent	Fa cremar més fort altres materials	Alguns productes de piscina
GHS04	Gas a pressió	Recipient amb gas a pressió: pot rebentar si s'escalfa	Bombona de butà
GHS05	Corrosiu	Crema la pell i els ulls; ataca els metalls	Desembussador, lleixiu concentrat, sulfumant
GHS06	Toxicitat aguda	Pot matar en petites quantitats	Alguns raticides
GHS07	Nociu o irritant	Irrita la pell, els ulls o les vies respiratòries; nociu si s'ingereix	Molts detergents i rentavaixelles
GHS08	Perill greu per a la salut	Danys greus o a llarg termini (pulmons, càncer...)	Aiguarràs, alguns dissolvents
GHS09	Perill per al medi ambient	Tòxic per als peixos i el medi aquàtic	Molts lleixius i insecticides

Els exemples són orientatius: cada producte porta els seus pictogrames i cal mirar sempre la seva etiqueta. Per al panell, els agrupem així: **perills físics** GHS01-GHS04, **perills per a la salut** GHS05-GHS08 i **perill per al medi ambient** GHS09. El GHS05 també avisa d'un perill físic: ser corrosiu per als metalls.

ANATOMIA D'UNA ETIQUETA

Part de l'etiqueta	Què diu
Pictogrames	Quins perills té el producte
Paraula d'avertència	PERILL per als perills més greus; ATENCIÓ per als menys greus
Frases H (indicacions de perill)	Descriuen el perill. Ex.: H314. Algunes comencen per EUH (informació addicional de la UE)
Frases P (consells de prudència)	Diuen què has de fer per evitar-lo o si hi ha un accident. Ex.: P102
Producte i empresa	Nom del producte, quantitat i dades de l'empresa responsable

Etiqueta d'exemple (els codis són els de la UE; a les etiquetes reals el text sol estar en castellà o en català):

LLEIXIU CONCENTRAT · 1 L

PERILL

H314 Provoca cremades greus a la pell i lesions oculars greus. **H410** Molt tòxic per als organismes aquàtics, amb efectes nocius duradors. **EUH031** En contacte amb àcids allibera gasos tòxics.

P102 Mantenir fora de l'abast dels infants. **P280** Portar guants, roba de protecció i protecció per als ulls i la cara. **P305+P351+P338** En cas de contacte amb els ulls: esbandir amb cura amb aigua durant uns quants minuts; treure les lents de contacte, si en porteu; continuar esbandint. **P501** Eliminar el contingut i l'envàs en un punt de recollida de residus peril·losos.

Empresa responsable: nom, adreça i telèfon.

ON VAN ELS ENVASOS DE PRODUCTES QUÍMICS

- **Mai** abocar restes a l'aigüera ni al vàter: malmeten les depuradores i contaminen rius i mar.
- Un envàs que encara té **restes** de producte perillós va a la **deixalleria**.
- Un envàs de producte de neteja **buit i escorregut** va al **contenedor groc**. Si tens dubtes, consulta les normes del teu municipi.

EXERCICIS

1

QUIN PICTOGRAMA?

- Escribe el codi del pictograma (o dels pictogrames) que esperaries trobar.

Producte	Codi(s)
Una bombona de gas butà	
Un desembussador de sosa càustica	
Un insecticida que mata els peixos si arriba a un riu	
Un rentavaixelles que irrita la pell	
Alcohol de cremar	

2

AUDITA L'ETIQUETA

► Explica amb paraules teves què et diu cada element de l'etiqueta d'exemple.

Element	Què t'està dient
GHS05	
GHS09	
PERILL	
H314	
H410	
EUH031	
P102	
P280	

☆ **SI ACABES ABANS**

Per què creus que l'etiqueta del lleixiu porta la frase EUH031? Relaciona-la amb el que vas aprendre a la sessió 23.

NOM _____

GRUP _____

DATA _____

10 PREGUNTES

MARCA UNA SOLA RESPOSTA A CADA UNA

SENSE APUNTS

10 MINUTS

- 1** Com són els pictogrames de perill del Reglament CLP?
- ☐ A Un cercle blau amb lletres blanques
 - ☐ B Un quadrat verd
 - ☐ C Un triangle groc
 - ☐ D Un rombe amb vora vermella, fons blanc i símbol negre

- 2** El pictograma de corrosiu vol dir que el producte...
- ☐ A fa molta escuma
 - ☐ B crema la pell i els ulls
 - ☐ C neteja molt bé
 - ☐ D s'encén fàcilment

- 3** El signe d'exclamació (GHS07) vol dir...
- ☐ A nociu o irritant: irrita la pell, els ulls o les vies respiratòries
 - ☐ B perill d'explosió
 - ☐ C producte inflamable
 - ☐ D producte radioactiu

- 4** El pictograma amb un peix i un arbre morts avisa que el producte...
- ☐ A es pot menjar
 - ☐ B és biodegradable
 - ☐ C és perillós per al medi ambient: no s'ha de tirar a l'aigüera
 - ☐ D va bé per a les plantes

- 5** Una flama al pictograma (GHS02) vol dir...
- ☐ A que el producte està calent
 - ☐ B inflamable: s'encén fàcilment
 - ☐ C radioactiu
 - ☐ D estèril

- 6** Per què els pictogrames són dibuixos i no paraules?
- ☐ A Perquè surten més barats
 - ☐ B Perquè cada país en fa servir de diferents
 - ☐ C Perquè canvien cada any
 - ☐ D Perquè els entengui tothom, parli la llengua que parli

- 7** Quin pictograma porta un desembussador de sosa càustica?
- ☐ A Corrosiu (GHS05)
 - ☐ B Inflamable (GHS02)
 - ☐ C Gas a pressió (GHS04)
 - ☐ D Explosiu (GHS01)

- 8** Abans de fer servir un producte que no coneixes, el primer que has de fer és...
- ☐ A obrir-lo i olorar-lo
 - ☐ B barrejar-lo amb aigua
 - ☐ C llegir l'etiqueta i mirar els pictogrames
 - ☐ D provar-lo a la pell

- 9** Una bombona de butà porta el pictograma de gas a pressió (GHS04). Què vol dir?
- ☐ A Que el gas és corrosiu
 - ☐ B Que conté gas a pressió: no s'ha d'escalfar ni deixar al sol
 - ☐ C Que és tòxic per als peixos
 - ☐ D Que explota si es mulla

- 10** Una etiqueta diu «PERILL». Què vol dir, comparat amb «ATENCIÓ»?
- ☐ A Que el perill és menys greu
 - ☐ B Que és exactament igual
 - ☐ C Que és la categoria de perill més greu
 - ☐ D Que només s'usa per als inflamables

NOM

GRUP

DATA

Avui fas el panell dels 9 pictogrames per a l'aula, dibuixat a mà. **Material:** aquest full, el dossier (franja dels pictogrames), llapis, llapis vermell, regle i, si el vols rígid, un retall de cartó i cola.

PAS A PAS

1

REPASSA LA VORA

Repasa en vermell la vora de cada rombe de la plantilla.

2

DIBUIXA EL SÍMBOL

Mirant la franja del dossier, dibuixa en negre el símbol de cada pictograma dins del seu rombe, a la columna que li toca.

3

CODI, NOM I EXEMPLE

Escriu a sota el codi (GHS01...), el nom i un exemple de casa.

4

ENVASOS

Completa el requadre «Recorda: envasos».

5

AL CARTÓ

Si vols, enganxa el panell sobre un retall de cartó per penjar-lo a l'aula.

AIXÒ ÉS LLIURE

Com dibuixes els símbols i quins exemples de casa tries.

S'HA DE COMPLIR

Cada pictograma a la seva columna (físics, salut, medi ambient), amb el codi i el nom correctes.

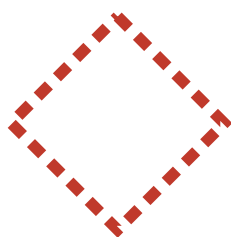

PUNT DE REVISIÓ

Ensenya el panell al professor: comprovarà que cada pictograma és a la columna bona.

ELS 9 PICTOGRAMES DE PERILL

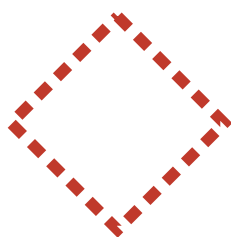
PERILLS FÍSICS

Codi: _____

Nom: _____

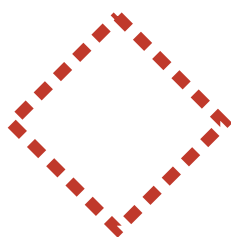
A casa: _____

Codi: _____

Nom: _____

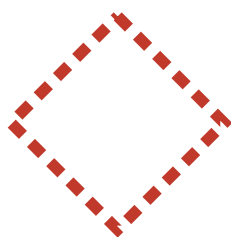
A casa: _____

Codi: _____

Nom: _____

A casa: _____

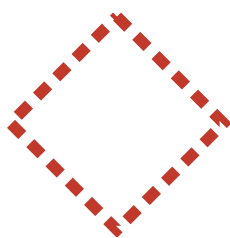

Codi: _____

Nom: _____

A casa: _____

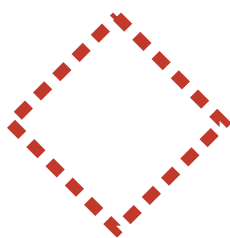
PERILLS PER A LA SALUT

Codi: _____

Nom: _____

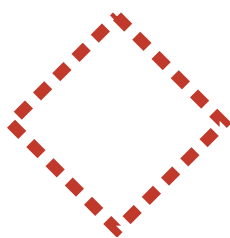
A casa: _____

Codi: _____

Nom: _____

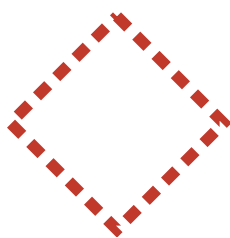
A casa: _____

Codi: _____

Nom: _____

A casa: _____

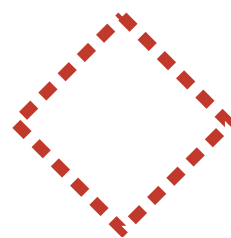

Codi: _____

Nom: _____

A casa: _____

MEDI AMBIENT

Codi: _____

Nom: _____

A casa: _____

RECORDA: ENVASOS

Amb restes → _____

Buit i escorregut → _____

Restes a l'aigüera → _____

EL DIARI D'APRENTATGE

Respon amb les teves paraules. Si no saps com començar, escriu primer què has fet i després què t'ha costat.

1

QUINS SÓN ELS TRES GRUPS EN QUÈ HEM CLASSIFICAT ELS 9 PICTOGRAMES?

2

QUINA DIFERÈNCIA HI HA ENTRE LES PARAULES «PERILL» I «ATENCIÓ» D'UNA ETIQUETA?

3

QUINA INFORMACIÓ DONEN LES FRASES H I QUINA LES FRASES P?

VIST PEL PROFESSOR A LA REVISIÓ DE CLASSE:

DATA:
